

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลพื้นฐานของโบราณสถาน 11 แห่ง ในจังหวัดพะเยา ที่ตั้งอยู่ใน 11 ชุมชน ได้แก่

1. ชุมชนวัดศรีอุโมงค์คำ
2. ชุมชนวัดศรีโคมคำ
3. ชุมชนวัดหลวงราชรัตนฐาน
4. ชุมชนวัดพระธาตุจอมทอง
5. ชุมชนวัดประตูลี้
6. ชุมชนวัดลี
7. ชุมชนวัดป่าแดง
8. ชุมชนวัดพระธาตุเจ้าโว
9. ชุมชนวัดพระธาตุคอกยหยา
10. ชุมชนวัดแสนเมืองมา
- และ 11. ชุมชนวัดท่าฟ้าใต้

ประกอบด้วย สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของโบราณสถาน ชุมชนที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ได้แก่ พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม(กรมศิลปากร, 2525)

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

4.1.1 วัดศรีอุโมงค์คำ

ที่ตั้ง อยู่ที่ดินนทำกว๊าน ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน วิหารเก่า

อายุสมัยของการก่อสร้าง ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอน

ความสำคัญ เป็นหลักฐานทางด้านโบราณคดีที่เกี่ยวกับเมืองพะเยา และ ประดิษฐาน “พระเจ้าล้านตื้อหรือหลวงพ่องามเมืองเรืองฤทธิ์” เป็นพระพุทธรูปที่มีลักษณะงดงามที่สุดแห่งล้านนาไทย

การประกาศขึ้นทะเบียน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478

4.1.2 วัดศรีโคมคำ

ที่ตั้ง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน

1. พระพุทธรูปพระเจ้าตนหลวง
2. วิหารครอบพระพุทธรูป
3. รอยพระพุทธรูปที่จำลอง

อายุสมัยของการก่อสร้าง

1. พระพุทธรูปพระเจ้าตนหลวง ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2034 และมีการซ่อมใหม่ระหว่าง พ.ศ. 2400 - 2403
2. วิหารครอบพระพุทธรูป มีการก่อสร้างเป็นวิหารขนาดใหญ่ขึ้นแทนของเดิมซึ่งไฟไหม้หมด ในระหว่าง พ.ศ. 2403 - 2413
3. รอยพระพุทธรูปที่จำลอง ประมาณอายุได้ในพุทธศตวรรษที่ 21 หรืออาจเก่าถึงปลายพุทธศตวรรษที่ 20

ความสำคัญ

พระพุทธรูปพระเจ้าตนหลวง เป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไปได้รับการบำรุงรักษาตลอดมาจนถึงปัจจุบันส่วนวิหารที่ครอบพระพุทธรูปนี้มีลักษณะเป็นแบบศิลปะท้องถิ่นของล้านนา ซึ่งสร้างในสมัยพระครูบาศรีวิชัย สำหรับรอยพระพุทธรูปที่จำลอง ซึ่งจำหลักเป็นลายเส้นบนหิน มีลักษณะลวดลายประจำมร้อยแปลภายในรอยพระบาท เป็นลักษณะที่น่าศึกษาเปรียบเทียบกับของสุโขทัย

การประกาศขึ้นทะเบียน

1. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478
2. ประกาศกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 41 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2523

4.1.3 วัดหลวงราชสถฐาน

ที่ตั้ง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน

1. วิหารแบบพื้นเมืองของล้านนา 1 หลัง
2. เจดีย์ทรงกลมหลังวิหาร
3. ฐานก่ออิฐมีเจดีย์ทรงกลมสลักจากหินทรายขนาดเล็กตั้งตะแคงอยู่

อายุสมัยของการก่อสร้าง

สำหรับเจดีย์ทรงกลมด้านหลังวิหาร ปรากฏประวัติในเอกสารว่าสร้างขึ้นเมื่อต้นพุทธศตวรรษที่ 25

ความสำคัญ

วัดหลวงราชสถฐาน พิจารณาโดยชื่อจัดว่าเป็นวัดสำคัญที่สุดภายในเมืองพะเยา ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2387 แต่เมื่อพิจารณาวัดต่าง ๆ ในเมืองพะเยาใหม่นี้ อาจเป็นไปได้ว่าวัดต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะเป็นวัดเดิมที่มีมาก่อนตั้งแต่สมัยเมืองพะเยาเก่า คือ อย่างน้อยเมื่อประมาณ

พุทธศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เจดีย์ทรงกลมทำด้วยหินทราย ซึ่งตัววิหารนอกจากจะให้หลักฐานเกี่ยวกับแบบแผนทางศิลปกรรมของล้านนาแล้ว ภายในวิหารยังมีภาพจิตรกรรมที่เขียนบนกระดาน นำมาปิดบนผนังด้วย

การประกาศขึ้นทะเบียน

1. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478
2. ประกาศกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 41 ลงวันที่ 14

มีนาคม 2523

4.1.4 วัดพระธาตุจอมทอง

ที่ตั้ง อยู่บนดอยจอมทอง ตรงข้ามกับวัดศรีโคมคำ ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน พระธาตุเจดีย์จอมทอง

อายุสมัยของการก่อสร้าง

ไม่ปรากฏหลักฐานการก่อสร้างที่แน่ชัดว่าเริ่มแต่สมัยใด แต่มีประวัติเกี่ยวข้องกับพระธาตุจอมกิติที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ดังปรากฏในตำนานว่า พระองค์ฟังคราช เจ้าผู้ครองนครโยนกบุรีศรีเชียงแสน โปรดให้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุซึ่งพระพุทโธมหาราช นำมาจากลังกาทวิปไปให้พระยาเรือนแก้วไชยนารายณ์ พระยาเรือนแก้วจึงสร้างเจดีย์บรรจุพระบรมริกธาตุ ไว้บนดอยแห่งหนึ่งนอกเมืองพะเยา เรียกว่า พระธาตุจอมทอง

ความสำคัญ

เป็นพระธาตุเจดีย์ที่สำคัญเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนเมืองพะเยามาแต่โบราณกาล

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2478

4.1.5 วัดประตูลี้

ที่ตั้ง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน

1. ซากเจดีย์มีดินปกคลุม
2. ซากวิหารด้านหน้าเจดีย์

อายุสมัยของการก่อสร้าง

ไม่ปรากฏประวัติเป็นลายลักษณ์เกี่ยวกับโบราณสถานแห่งนี้ แต่เนื่องจากวัดนี้ตั้งอยู่ภายในใกล้บริเวณที่เป็นประตูชัยของเมืองพะเยาโบราณ ซึ่งเป็นเมืองในระยะเวลาปลายพุทธศตวรรษที่ 20 ลงมาจึงอาจประมาณว่า วัดประจักษ์นี้มีอายุในระแวกดังกล่าว

ความสำคัญ เป็นซากโบราณสถาน

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศขึ้นทะเบียนและการกำหนดขอบเขตกำลังดำเนินการประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา

4.1.6 วัดลี

ที่ตั้ง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน

1. เจดีย์ทรงกลม
2. วิหาร

อายุสมัยของการก่อสร้าง

วัดลี้ตั้งอยู่กลางเมืองโบราณรูปน้ำเต้า ซึ่งเป็นเมืองพะเยาเก่าที่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นเมืองพะเยาโบราณที่ตั้งอยู่ก่อนอย่างน้อยก็ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 21 ก่อนย้ายมาสร้างเมืองพะเยาในปัจจุบัน สำหรับเจดีย์ทรงกลมแบบพื้นเมืองล้านนาที่ปรากฏอยู่ปัจจุบัน เป็นการซ้อนทับของเดิมส่วนวิหารสร้างขึ้นในรุ่นครูบาศรีวิชัย แต่ปัจจุบันได้มีการต่อระเบียงด้านหน้าเพิ่มเข้าไป

ความสำคัญ

วัดลี้ซึ่งเป็นวัดกลางเมืองแต่เดิมน่าจะเป็นวัดสำคัญมากวัดหนึ่ง นอกจากนั้นยังได้พบกรอบประตูหินตั้งอยู่ภายในวัด และพบเจดีย์สี่เหลี่ยมผสมทรงกลมสลักจากหินทรายทั้งแท่ง ซึ่งได้รับการเคลื่อนย้ายไปตั้งที่อื่นแล้ว องค์เจดีย์ใหญ่แม้จะได้รับการซ่อมแซม พอกปูนทาสีขาวทับจนดูใหม่ แต่มีบางส่วนยังคงเหลือลายปูนปั้นที่มีได้รับการซ่อมทับปรากฏให้เห็นอยู่ด้วย

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 97 ตอนที่ 41 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2523

4.1.7 วัดป่าแดง (ดอนไชยบุญนาค)

ที่ตั้ง ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน

1. มุลดินซากโบราณสถาน ซึ่งอาจเป็นเจดีย์หรืออาคาร โบราณ จำนวนที่สำรวจพบ 25 แห่ง

2. เจดีย์ซึ่งมีองค์ประกอบแบบศิลปกรรมสุโขทัย 1 องค์

3. ซากวิหาร 1 หลัง

4. ซากแนวกำแพงโบราณ เท่าที่สำรวจพบ 4 แนว

อายุสมัยของการก่อสร้าง

จากการพบศิลาจารึกที่บริเวณเจดีย์แบบสุโขทัย ซึ่งจารึกขึ้นเมื่อกลางพุทธศตวรรษที่ 21 และได้เรียกชื่อวัดนี้ว่า “วัดพญาร่วง” ซึ่งสอดคล้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในระยะเวลาก่อนหน้านี้นี้ ประกอบกับลักษณะแบบแผนขององค์เจดีย์หลวงแบบสุโขทัยแล้ว อาจพิจารณาได้ว่าโบราณสถานต่าง ๆ ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ก็ควรจะสร้างขึ้นในสมัยที่ พญาอุษริฐิระเจ้าเมืองพิษณุโลกที่อพยพมาอยู่กับฝ่ายล้านนาและได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองพะเยาเมื่อตอนต้นพุทธศตวรรษที่ 21

ความสำคัญ

ถ้าพิจารณาทางด้านวิชาการเพียงด้านเดียว วัดนี้จะเป็นโบราณสถานที่สำคัญที่สุดของจังหวัดพะเยา เพราะเป็นประจักษ์พยาน และเป็นตัวแทนที่แสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างสุโขทัยและแคว้นล้านนา

การประกาศขึ้นทะเบียน

1. ประกาศขึ้นทะเบียนในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 85 ตอนที่ 41 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2511

2. ประกาศกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 98 ตอนที่ 177 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2524

4.1.8 พระธาตุเจ้าโว

ที่ตั้ง ตำบลบ้านต้า อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน พระธาตุเจดีย์ 1 องค์

อายุสมัยของการก่อสร้าง

จากลักษณะทางศิลปกรรมคาดว่า จะเป็นแบบของเจดีย์พื้นเมืองล้านนาที่มีอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 21

ความสำคัญ

เป็นโบราณสถานที่อยู่ในเขตเมืองโบราณที่เรียกว่า “เวียงห้าว” จึงอาจใช้กำหนดอายุและบอกคติของเมืองโบราณแห่งนั้นได้ดี นอกจากนี้ยังเป็นแบบอย่างทางสถาปัตยกรรมของเจดีย์พื้นเมืองล้านนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของส่วนปลียอดของเจดีย์มีบัวกลุ่ม อันเป็นลักษณะเฉพาะที่พบมากในเมืองเชียงแสน ช่วยกำหนดเรื่องราวของเมืองโบราณดังกล่าวได้เช่นกัน

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๓๓ ตอนที่ ๑๗๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

4.1.9 วัดพระธาตุคอกยหวก

ที่ตั้ง ตำบลปง อำเภอบึง จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน พระธาตุเจดีย์ ๑ องค์

อายุสมัยของการก่อสร้าง ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอน

ความสำคัญ เชื่อกันว่าเป็นพระธาตุเจดีย์ที่บรรจุเกศาและพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าและเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนในท้องถิ่นแถบนี้

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๖๑ ตอนที่ ๖๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๔๘๗

4.1.10 วัดแสนเมืองมา

ที่ตั้ง ตำบลห้วยน อำเภอลี้ จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน วิหารหลังคามุงด้วยไม้แบบไทยลื้อ ๑ หลัง

อายุสมัยของการก่อสร้าง

วิหารเริ่มสร้างพร้อมวัดราวสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์และได้รับซ่อมแซมอีกหลาย

ครั้ง

ความสำคัญ

เป็นแบบอย่างของสถาปัตยกรรมแบบไทยลื้อที่หลงเหลืออยู่น้อยมากในปัจจุบัน

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๓ ตอนที่ ๑๗๗ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๔

4.1.11 วัดท่าฟ้าใต้

ที่ตั้ง ตำบลสระ อำเภอลี้ จังหวัดพะเยา

สิ่งสำคัญที่ขึ้นทะเบียน วิหารแบบไทยลื้อ 1 หลัง
อายุสมัยของการก่อสร้าง
อาจจะกำหนดอายุได้จากประวัติของการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านก็ไม่เกินไปกว่า
สมัยรัตนโกสินทร์

ความสำคัญ

ความสำคัญของวิหารแบบไทยลื้ออยู่ที่ทรวดทรงทางสถาปัตยกรรม ที่ควรรักษาไว้
เพื่อเป็นหลักฐานทางสถาปัตยกรรมของแบบวิหารแบบนี้ ที่มีเหลืออยู่น้อยแห่งและเพื่อแสดงการ
เปรียบเทียบให้เห็นถึงความคิดของช่างในการคลี่คลายแบบทางสถาปัตยกรรมที่มีความแตกต่างกัน

การประกาศขึ้นทะเบียน

ประกาศขึ้นทะเบียนและกำหนดขอบเขตในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 98 ตอนที่ 177
ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2524
(กรมศิลปากร, 2525)

4.2 ผลที่ได้จากการศึกษา

การศึกษา “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม” ในพื้นที่ของ
จังหวัดพะเยา ในส่วนของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการอธิบายและการแปรผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม จำแนกตามกลุ่มบุคคล

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม จำแนกตามถิ่นกำเนิด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของบุคคลทั่วไป จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลทั่วไป	ประชาชนทั่วไป		ผู้นำชุมชน		พระสงฆ์		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ	1. ชาย	202	52.1	59	65.6	85	100
	2. หญิง	186	47.9	31	34.4	-	-
อายุ	1. ต่ำกว่า 25 ปี	57	14.7	3	3.3	27	31.8
	2. 25-35 ปี	92	23.7	14	15.6	28	32.9
	3. 36-45 ปี	100	25.8	29	32.2	16	18.8
	4. 46-55 ปี	94	24.2	27	30.0	6	7.1
	5. 55 ปี ขึ้นไป	45	11.6	17	18.9	8	9.4
การศึกษา	1. ระดับชั้น ป.4-ป.6	67	17.3	37	41.1	5	5.9
	2. ระดับชั้น ม.1-ม.6	126	32.5	33	36.7	25	29.4
	3. ระดับอนุปริญญา	84	21.6	4	4.4	6	7.1
	4. ระดับปริญญาตรี	96	24.7	14	15.6	42	49.4
	5. ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	14	3.6	-	-	4	4.7
	6. อื่นๆ (ต่ำกว่า ป.4)	1	0.3	2	2.2	3	3.5
อาชีพ	1. เกษตรกร	72	18.6	33	36.7	-	-
	2. ค้าขาย	126	32.5	26	28.0	-	-
	3. นักเรียน/นักศึกษา	37	9.5	3	3.3	-	-
	4. ข้าราชการ	75	19.3	10	11.1	-	-
	5. รัฐวิสาหกิจ/พนักงานฯ	54	13.9	1	1.1	-	-
	6. อื่นๆ	24	6.2	17	18.9	73	85.9
รายได้	1. ต่ำกว่า 4,000 บาท	98	25.3	51	56.7	66	84.6
	2. 4,001-8,000 บาท	121	31.3	20	22.2	9	11.5
	3. 8,001-12,000 บาท	81	20.9	10	11.1	1	1.3
	4. 12,000 บาทขึ้นไป	87	22.5	9	10.0	2	2.6
ถิ่นกำเนิด	1. จังหวัดพะเยา	362	93.3	76	85.4	66	78.6
	2. จังหวัดอื่นๆ	26	6.7	13	14.6	18	21.4
การอบรม	1. เคยอบรม	32	8.2	16	17.8	21	24.7
	2. ไม่เคยอบรม	356	91.8	74	82.2	64	75.3

จากตาราง 1 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 47.9 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับมัธยมปีที่ 1-6 คิดเป็นร้อยละ 32.5 รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 24.7 น้อยที่สุด มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.6

เมื่อจำแนกตามถิ่นกำเนิดของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดพะเยา คิดเป็นร้อยละ 93.3 ส่วนผู้ที่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดอื่นๆ มีจำนวนเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.7

ในส่วนของผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.6 รองลงมาเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 34.4 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4-6 คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาเป็นระดับมัธยมปีที่ 1-6 คิดเป็นร้อยละ 36.7 กลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 4.4

เมื่อจำแนกตามถิ่นกำเนิดของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดพะเยา คิดเป็นร้อยละ 85.4 และมีถิ่นกำเนิดในจังหวัดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 14.6

ในส่วนของพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาเป็นมัธยมปีที่ 1-6 คิดเป็นร้อยละ 29.4 กลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4.7

เมื่อจำแนกตามถิ่นกำเนิดของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า พระสงฆ์ส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดพะเยา คิดเป็นร้อยละ 78.6 ส่วนที่มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 21.4

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของการรับรู้ข่าวสาร จำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

แหล่งข่าวสาร	ความถี่ของการรับรู้ข่าวสารความรู้							
	ไม่เคย		2-3 เดือนครั้ง		เดือนละครั้ง		ทุกสัปดาห์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุ	113	20.1	235	42.6	76	13.8	127	23.0
2. โทรทัศน์	83	15.1	216	39.2	77	14.0	175	31.8
3. หอกระจายข่าว	426	77.9	72	13.2	30	5.5	19	3.5
4. หนังสือพิมพ์	121	22.0	148	26.9	122	22.1	160	29.0
5. เอกสารราชการ	397	72.4	113	20.6	22	4.0	16	2.9
6. ป้ายประกาศ	395	71.9	105	19.1	30	5.5	19	3.5
7. เพื่อนบ้าน	292	53.1	58	10.5	129	23.5	71	12.9
8. เจ้าหน้าที่ของรัฐ	464	84.7	55	10.0	21	3.8	8	1.5
9. อื่น ๆ	216	93.5	4	1.7	3	1.3	8	3.5

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารความรู้จากหนังสือพิมพ์ ทุกสัปดาห์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์รับรู้ 2 – 3 เดือนต่อครั้ง ส่วนสื่ออื่นๆ เช่น หอกระจายข่าว เอกสาร ราชการ ฯลฯ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรับรู้ข่าวสารจากแหล่งเหล่านี้เลย

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ที่มีความรู้ จำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

กลุ่ม	ระดับความรู้						รวม	
	มีความรู้น้อย		มีความรู้ปานกลาง		มีความรู้มาก			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชน	58	14.9	115	29.6	215	55.4	338	100
ผู้นำชุมชน	15	16.7	16	17.8	59	65.6	90	100
พระสงฆ์	6	7.1	20	23.5	59	69.4	85	100
รวม	79	14	151	26.8	333	59.1	563	100

จากตาราง 3 พบว่าบุคคลทั้งสามประเภท คือประชาชน ผู้นำ และพระสงฆ์ ส่วนใหญ่มีความรู้มาก (ร้อยละ 55.4 ร้อยละ 65.6 และร้อยละ 69.4 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาระดับความรู้พบว่า พระสงฆ์มีระดับความรู้สูงที่สุด ผู้นำชุมชนมีระดับความรู้รองลงมา ส่วนประชาชนมีความรู้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จำแนกตามกลุ่มบุคคล

ตาราง 4 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

การได้รับข่าวสาร	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	15.98	0.21
ผู้นำชุมชน	90	15.26	0.49
พระสงฆ์	85	15.74	0.53
รวม	563	15.83	0.19

จากตาราง 4 พบว่าการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม จำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	39.03	2	19.51	1.011	0.364
Within Groups	10805.26	560	19.30		
Total	10844.29	562			

จากตาราง 5 พบว่าการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของ
ประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 6 ระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	10.89	3.22
ผู้นำชุมชน	90	11.18	2.97
พระสงฆ์	85	11.65	2.91
รวม	563	11.05	3.14

จากตาราง 6 พบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของ
ประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ตาราง 7 ผลวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
จำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	42.13	2	21.06	2.145	0.118
Within Groups	5499.58	560	9.82		
Total	5541.71	562			

จากตาราง 7 พบว่าระดับความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของ
ประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางท 8 การมีส่วนร่วมในการรักษาหรือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จำแนก
ตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	26.70	6.40
ผู้นำชุมชน	90	23.31	8.02
พระสงฆ์	85	23.09	8.90
รวม	563	25.61	7.27

จากตาราง 8 พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาหรือเกี่ยวกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าพระสงฆ์ และผู้นำชุมชน ตามลำดับ

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับกาอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1482.73	2	741.37	14.761	0.001
Within Groups	28212.63	560	50.38		
Total	29695.36	562			

จากตาราง 9 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบุคคลในชุมชน

	ประชาชน	ผู้นำชุมชน	พระสงฆ์
ประชาชน	-		
ผู้นำชุมชน	3.39*	-	
พระสงฆ์	3.62*	0.23	-

จากตาราง 10 พบว่าประชาชนการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าพระสงฆ์และผู้นำชุมชน ส่วนการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้นำชุมชนกับพระสงฆ์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรมจำแนกตามบุคคลในท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	12.84	5.07
ผู้นำชุมชน	90	12.93	5.47
พระสงฆ์	85	12.80	5.27
รวม	563	12.85	5.16

จากตาราง 11 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จำแนกตามบุคคลในท้องถิ่น

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	0.86	2	0.429	0.016	0.984
Within Groups	14958.61	560	26.712		
Total	14959.47	562			

จากตาราง 12 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	26.47	4.11
ผู้นำชุมชน	90	22.17	4.98
พระสงฆ์	85	21.59	6.16
รวม	563	25.01	5.07

จากตาราง 13 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม บทบาทของประชาชนจะมีมากกว่าผู้นำชุมชนและพระสงฆ์ ตามลำดับ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2548.17	2	1278.09	59.848	0.001
Within Groups	11921.72	560	21.29		
Total	14469.89	562			

จากตาราง 14 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

	ประชาชน	ผู้นำชุมชน	พระสงฆ์
ประชาชน	-		
ผู้นำชุมชน	4.30*	-	
พระสงฆ์	4.88*	0.58	-

จากตาราง 15 พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชนแตกต่างผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ ส่วนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของผู้นำชุมชนและพระสงฆ์ไม่แตกต่าง

ตาราง 16 ผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในด้านต่างๆ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	22.05	6.67
ผู้นำชุมชน	90	25.39	7.54
พระสงฆ์	85	24.82	7.62
รวม	563	23.01	7.10

จากตาราง 16 พบว่าผู้นำชุมชนการได้ประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในด้านต่างๆ มากกว่าพระสงฆ์ และประชาชน ตามลำดับ

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
ในด้านต่างๆ จำแนกตามกลุ่มบุคคลในท้องถิ่น

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1143.38	2	571.69	11.789	0.001
Within Groups	27155.61	560	48.492		
Total	28298.99	562			

จากตาราง 17 พบว่าการได้ผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในด้าน
ต่างๆ ประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
ในด้านต่างๆ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม

	ประชาชน	ผู้นำชุมชน	พระสงฆ์
ประชาชน	-		
ผู้นำชุมชน	- 3.33*	-	
พระสงฆ์	- 2.77*	0.57	-

จากตาราง 18 พบว่าผู้นำชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรมมากกว่าประชาชนและพระสงฆ์ ส่วนการได้รับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนกับ
พระสงฆ์ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 ความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประชาชน	388	33.30	3.69
ผู้นำชุมชน	90	32.37	5.56
พระสงฆ์	85	35.18	5.07
รวม	563	33.43	4.33

จากตาราง 19 พบว่าพระสงฆ์มีความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่า ประชาชน และผู้นำชุมชน ตามลำดับ

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จำแนกตามบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	365.83	2	182.91	10.048	0.001
Within Groups	10194.42	560	18.20		
Total	10560.25	562			

จากตาราง 20 พบว่าความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของประชาชน ผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มบุคคลในชุมชน

	ประชาชน	ผู้นำชุมชน	พระสงฆ์
ประชาชน	-		
ผู้นำชุมชน	0.92	-	
พระสงฆ์	- 1.88*	- 2.80*	-

จากตาราง 21 พบว่าพระสงฆ์มีความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่า
จากประชาชน และผู้นำชุมชน ส่วนประชาชนและผู้นำชุมชนมีความเต็มใจไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 22 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ประถมปีที่ 4 – 6	110	10.25	3.08
มัธยมปีที่ 1- 6	183	10.50	3.15
อนุปริญญา	99	10.57	2.95
ปริญญาตรี	148	12.26	2.86
สูงกว่าปริญญาตรี	20	13.65	2.37
อื่นๆ	3	12.00	3.61
รวม	563	11.05	3.14

จากตาราง 22 พบว่าผู้ที่มีระดับการศึกษสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าคนที่มีการศึกษาปริญญาตรีและระดับอนุปริญญาตามลำดับ

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรมของบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	499.98	5	99.996	11.047	0.001
Within Groups	5041.73	557	9.052		
Total	5541.71	562			

จากตาราง 23 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมีความแตกต่างกัน
ระหว่างระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมใน
แต่ละระดับการศึกษา

	ป.4-ป. 6	ม.1-ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	อื่นๆ
ป.4 - ป. 6	-					
ม.1 - ม.6	- 0.25	-				
อนุปริญญา	- 0.31	- 0.01	-			
ปริญญาตรี	- 2.00*	- 1.75*	- 1.69*	-		
สูงกว่าปริญญาตรี	- 3.40*	- 3.14*	- 3.08*	- 1.39	-	
อื่นๆ	- 1.75	- 1.49	- 1.43	0.26	1.65	-

จากตาราง 24 พบว่าความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้ที่มี
การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีแตกต่างจากผู้จบการศึกษาระดับ ป.4-ป.6
ม.1-ม.6
และอนุปริญญา

ตาราง 25 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 – ป.6	110	14.97	0.40
ม.1 – ม.6	183	15.48	0.31
อนุปริญญา	99	16.11	0.43
ปริญญาตรี	148	16.63	0.39
สูงกว่าปริญญาตรี	20	16.05	1.01
อื่นๆ	3	18.11	1.51
รวม	563	15.83	0.19

จากตาราง 25 ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่า ผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับป.4 – ป.6 ได้รับข่าวสารน้อยที่สุด

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ของบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	220.40	5	44.08	2.311	0.043
Within Groups	10623.89	557	19.07		
Total	10844.29	562			

จากตาราง 26 พบว่าระดับการศึกษาต่างๆ จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ศิลปกรรม ระหว่างกลุ่มระดับการศึกษา

	ป.4-ป.6	ม.1-ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	อื่นๆ
ป.4-ป.6	-					
ม.1-ม.6	-0.51	-				
อนุปริญญา	-1.14	-0.63	-			
ปริญญาตรี	-1.66*	-1.18*	-0.52	-		
สูงกว่าปริญญาตรี	-1.08	-0.57	-0.01	0.58	-	
อื่นๆ	-3.03	-2.52	-1.89	-1.37	-1.95	-

จากตาราง 27 พบว่าผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแตกต่างจากผู้จบการศึกษา ป.4-ป.6 และ ม.1-ม.6 ส่วนระดับการศึกษาอื่นๆ ได้รับข่าวสารไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 – ป.6	110	25.34	7.34
ม.1 – ม.6	183	25.79	7.34
อนุปริญญา	99	26.73	6.93
ปริญญาตรี	148	24.82	7.34
สูงกว่าปริญญาตรี	20	25.85	7.54
อื่นๆ	3	26.33	6.41
รวม	563	25.61	7.27

จากตาราง 28 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมใกล้เคียงกัน

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	233.19	5	46.64	0.882	0.493
Within Groups	29462.17	557	52.89		
Total	19695.36	562			

จากตาราง 29 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้จบการศึกษาระดับต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 การมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 – ป.6	110	13.53	5.67
ม.1 – ม.6	183	13.22	5.33
อนุปริญญา	99	12.75	4.89
ปริญญาตรี	148	11.99	4.81
สูงกว่าปริญญาตรี	20	12.55	3.22
อื่นๆ	3	13.33	8.50
รวม	563	12.85	5.16

จากตาราง 30 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ มีส่วนร่วมในการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมใกล้เคียงกัน

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามกลุ่มบุคคลในชุมชน

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	189.96	5	37.99	1.433	0.211
Within Groups	14769.51	557	26.52		
Total	14959.47	562			

จากตาราง 31 การมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้จบการศึกษาระดับต่างๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคล
ในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 – ป.6	110	24.19	5.10
ม.1 – ม.6	183	24.65	5.23
อนุปริญญา	99	26.79	4.19
ปริญญาตรี	148	25.00	5.17
สูงกว่าปริญญาตรี	20	25.75	5.23
อื่นๆ	3	20.33	5.51
รวม	563	25.04	5.07

จากตาราง 32 พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญามีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่า ผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ม.1–ม.6 ป.4 – ป.6 และอื่นๆ ตามลำดับ

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	486.32	5	97.26	3.874	0.002
Within Groups	13983.57	557	25.11		
Total	14469.89	562			

จากตาราง 33 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับต่างๆ มีความแตกต่างกันในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมระหว่างระดับการศึกษา

	ป.4-ป.6	ม.1-ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	อื่นๆ
ป.4 - ป.6	-					
ม.1 - ม.6	- 0.46	-				
อนุปริญญา	- 2.60	- 2.14*	-			
ปริญญาตรี	- 0.81	- 0.35	1.79*	-		
สูงกว่าปริญญาตรี	- 1.56	- 1.10	1.04	- 0.75	-	
อื่นๆ	3.86	4.32	6.45*	4.67	5.42	-

จากตาราง 34 พบว่าผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญาจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแตกต่างจากผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ม.1 - ม.6 ป.4 - ป.6 และระดับอื่นๆ

ตาราง 35 ผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 - ป.6	110	25.59	7.52
ม.1 - ม.6	183	23.92	7.10
อนุปริญญา	99	21.08	6.29
ปริญญาตรี	148	22.62	7.27
สูงกว่าปริญญาตรี	20	23.95	5.74
อื่นๆ	3	22.00	6.00
รวม	563	23.00	7.10

จากตาราง 35 พบว่าผู้จบการศึกษา ป.4 - ป.6 ได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมมากกว่าผู้จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ม.1 - ม.6 ปริญญาตรี ระดับอื่นๆ และระดับอนุปริญญา ตามลำดับ

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
ในด้านต่างๆ ของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	599.51	5	119.902	2.411	0.035
Within Groups	27699.48	557	49.73		
Total	28298.99	562			

จากตาราง 36 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับแตกต่างกันจะได้รับผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
ในด้านต่างๆ ระหว่างระดับการศึกษา

	ป.4 – ป. 6	ม.1 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	อื่นๆ
ป.4 – ป. 6	-					
ม.1 - ม.6	- 0.33	-				
อนุปริญญา	2.51*	2.84*	-			
ปริญญาตรี	0.97	1.30	- 1.54	-		
สูงกว่าปริญญาตรี	- 0.36	- 0.03	- 2.87	- 1.33	-	
อื่นๆ	1.59	1.92	- 0.92	0.62	1.95	-

จากตาราง 37 พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอนุปริญญาได้รับผลประโยชน์แตกต่างจากผู้จบการศึกษาระดับ ป.4-ป.6 และ ม.1-ม.6 ส่วนระดับการศึกษาอื่นๆ ได้รับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 38 ความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	S.D.
ป.4 – ป.6	110	32.89	4.45
ม.1 – ม.6	183	33.44	5.08
อนุปริญญา	99	33.21	3.43
ปริญญาตรี	148	33.78	3.86
สูงกว่าปริญญาตรี	20	34.55	3.44
อื่นๆ	3	35.67	4.51
รวม	563	33.4334	4.33

จากตาราง 38 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับต่างๆ กัน มีความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมใกล้เคียงกัน

ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลใน จำแนกตามระดับการศึกษา

	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	95.29	5	19.06	1.014	0.408
Within Groups	10464.96	557	18.79		
Total	10560.25	562			

จากตาราง 39 พบว่าผู้จบการศึกษาในระดับแตกต่างกันมีความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ตาราง 40 ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	10.98	3.11	-1.486	0.138
จังหวัดอื่นๆ	60	11.62	3.35		

จากตาราง 40 พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมไม่แตกต่างกันระหว่างถิ่นกำเนิดทั้งสองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	15.83	4.39	0.052	0.959
จังหวัดอื่นๆ	60	15.80	4.48		

จากตาราง 41 พบว่าการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	25.75	7.11	1.314	0.189
จังหวัดอื่นๆ	60	24.45	8.41		

จากตาราง 42 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 การมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคล
ในชุมชน จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	1.82	5.10	-0.369	0.712
จังหวัดอื่นๆ	60	13.08	5.65		

จากตาราง 43 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประสานงานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคล
ในชุมชน จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	25.29	4.88	3.359	0.001
จังหวัดอื่นๆ	60	22.98	6.15		

จากตาราง 44 พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 ผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในด้านต่างๆ ของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	22.94	7.11	-0.609	0.542
จังหวัดอื่นๆ	60	23.53	6.98		

จากตาราง 45 พบว่าการได้รับผลประโยชน์จากการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 46 ความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของกลุ่มบุคคลในชุมชน จำแนกตามถิ่นกำเนิด

ถิ่นกำเนิด	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
จังหวัดพะเยา	503	33.38	4.34	-0.787	0.431
จังหวัดอื่นๆ	60	33.85	4.33		

จากตาราง 46 พบว่าความเต็มใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของผู้มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดพะเยาและจังหวัดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ความเห็นของบุคคลทั่วไปในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 3 กลุ่ม คือ ประชาชนทั่วไปตัวแทนผู้นำชุมชน และพระสงฆ์ โดยสอบถามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ความรู้ในความหมายของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มให้ความหมายว่า เป็นสถานที่สำคัญและเก่าแก่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้ มีคุณค่าต้องดูแลรักษาและปรับปรุงแก้ไข และเต็มใจที่จะอนุรักษ์สืบทอดไว้ ควรมีการวางแผนในการที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวของศิลปกรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรช่วยกันรักษาไม่ทำลายและปรับปรุงจัดตั้งภูมิทัศน์ให้ให้สวยงาม จัดที่ทิ้งขยะให้เป็นที่ไม่ตั้งแผงลอยขายของ เนื่องจากเป็นแหล่งสะท้อนความเจริญในอดีต ร่วมกันอนุรักษ์และปฏิสังขรณ์ให้สืบทอดไปถึงลูกหลาน ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ผ่านรายการกลุ่มวัยรุ่น เช่น รายการเกมส์โชว์ ให้หน่วยงานของรัฐจัดอบรม จัดโครงการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมด้วย และควรมีศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบให้ข้อมูลผ่านทางเอกสารหรือวารสารจัดตกแต่งไว้เป็นหมวดหมู่

ประเด็นที่ 2 การเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มกล่าวว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต และวัฒนธรรมในสมัยนั้นๆ โดยอาจจะบอกถึงวิถีชีวิต ให้อนุชนรุ่นหลังได้รับรู้ถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์เปรียบเทียบกับความเจริญและความเสื่อมถอย แสดงถึงภูมิปัญญาในสมัยก่อนว่ามี ความคิด ความเป็นอยู่ และเจริญรุ่งเรืองเพียงใด แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติด้วย

ข้อเสนอแนะ

ประชาชนร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัตถุโบราณ และบุคคลในชุมชนยังไม่สามารถถ่ายทอดที่ถูกต้องได้เพราะขาดความรู้ ควรเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีประสบการณ์ด้านนี้ ให้การศึกษา ประชาสัมพันธ์ในสื่อทุกแขนง แก่ชุมชนและถ่ายทอดให้ลูกหลาน เพื่อให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของท้องถิ่นหวงแหนศิลปกรรม ควรทำป้ายประวัติความสำคัญ และกำหนดเขตอนุรักษ์ ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมมือกันรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและสนับสนุนงบประมาณ

ประเด็นที่ 3 ความตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในท้องถิ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มกล่าวว่า เนื่องจากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมีคุณค่าน่าหวงแหน เพราะสะท้อนถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเป็นศิลปกรรมเก่าแก่ที่หาได้ยาก เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจที่เชิดหน้าชูตา เป็นมรดกที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีคุณค่าทางจิตใจ สามารถชื่นชมและเป็นแบบอย่างจากความเจริญในอดีต ปัจจุบันกระแสสังคมโลกตะวันตกเข้ามาทำให้คนไทยลืมความเป็นไทย อาจทำให้วัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาและสิ่งเก่าแก่เหล่านี้เสื่อมสลาย

ข้อเสนอแนะ

ควรช่วยกันรักษาประวัติไว้ให้มันคงยาวนานสืบต่อไป ถ้าทุกคนในท้องถิ่นร่วมกันสร้างจิตสำนึกหวงแหนและรักษาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพราะเป็นหน้าที่และรับผิดชอบของทุกๆ ฝ่าย โดยให้ผู้มีความรู้แนะนำอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาให้คนรุ่นหลังได้รู้ได้เห็น และช่วยกันอนุรักษ์ให้คงสภาพเดิม ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอให้คงรูปเดิมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่นำสิ่งก่อสร้างใหม่เข้าไปทำลายภาพลักษณ์เดิมทำให้หมดคุณค่าไป ผู้นำในท้องถิ่นและหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความสำคัญสนับสนุนงบประมาณบูรณะปฏิสังขรณ์ให้อยู่ในสภาพดีและร่วมกับอนุรักษ์อย่างแท้จริง

ประเด็นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มให้กล่าวว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม มีการจัดตั้งองค์การอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อม ให้ความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานของรัฐทุกครั้ง ช่วยกันรักษาความสะอาดไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดความเสียหาย พัฒนาระบบรอบของศิลปกรรม ช่วยการอนุรักษ์โดยการไม่ทำลาย ร่วมบริจาคเงินเพื่อทำนุบำรุง เข้าร่วมในวันสำคัญของแต่ละปี ไม่ทิ้งขยะ ไม่นำเอาเศษของวัตถุโบราณออกนอกสถานที่ ดูแลสอดส่องสภาพแวดล้อมให้อยู่ลักษณะคงเดิม ปฏิบัติตามกฎหมายที่วางไว้ ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แนะนำผู้ที่เข้าชมไม่จุดขีด ไม่ให้ทำลาย และปฏิบัติตามข้อบังคับร่วมมือต่อเจ้าหน้าที่ ผู้ดูแลในการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

ควรออกกฎหมายสำหรับปฏิบัติตัวในสถานที่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนอย่างแท้จริง ตั้งแต่การเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือ การประสาน การปฏิบัติการให้ความร่วมมือกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ให้ผู้นำชุมชนต้องใจกว้างยอมรับการแนะนำใน

การอนุรักษ์ศิลปกรรม ไม่เอาสิ่งแปลกปลอมภายนอกเข้ามาทำลาย เห็นคุณค่าทางศิลปกรรมควรมี เขตอนุรักษ์และการดูแล ปกป้องและการฟ้องร้องจับไล่ผู้บุกรุก

ประเด็นที่ 5 ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มกล่าวว่า ควรมีกฎหมายควบคุมอย่างจริงจัง กำหนด บทลงโทษทั้งจำทั้งปรับ และต้องถูกประณามว่าเป็นคนไม่ดี ผู้ทำลายศิลปกรรมถือว่าได้ทำลายภูมิ ปัญญาของบรรพบุรุษ ให้คนในชุมชนตัดสินใจ ควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าในศิลปกรรมโดยสื่อสารของรัฐให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญ และ ผู้ใดทำลายสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจะต้องได้รับความผิดทางอาญาหรือตามกฎหมายที่กำหนดไว้ จะต้องปลูกสร้างให้เป็นเหมือนเดิม ภาครัฐควรเข้มงวดกวดขันอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ต้องชดใช้ความเสียหายสิ่งที่ทำ ตามที่มีบทลงโทษ โดยคณะกรรมการหมู่บ้านเป็น ผู้กำหนดโทษตามที่เห็นสมควร ให้มีการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม จะต้องถูกลงโทษทางอาญา ตามกฎหมายที่ได้ตั้งไว้

ประเด็นที่ 6 การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมแก่นักท่องเที่ยว

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มกล่าวว่า จัดแนะนำเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยเล่า ถึงประวัติเกี่ยวกับพื้นที่ แนะนำถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับศิลปกรรมต่าง ๆ และแนะนำเกี่ยวกับการใช้ สถานที่และระเบียบการปฏิบัติต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ควรรีให้บุคคลในชุมชนประชาสัมพันธ์แนะนำถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติ ความสำคัญ และความโดดเด่นของศิลปกรรม และมีศูนย์ข้อมูลประจำแหล่งศิลปกรรม

ประเด็นที่ 7 ปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มกล่าวว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ มีเศษขยะเต็มพื้นที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ค่อยมีบทบาท ในการอนุรักษ์ร่วมกับชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ใน ด้านนี้ แต่ขาดผู้นำที่ดีและขาดความสามัคคีเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือในการอนุรักษ์ของชุมชน และขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ยังพบผู้ลักลอบและทำลายตัวศิลปกรรมและ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่บุคคลทุกคนในชุมชน อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง รณรงค์ให้ประชาชนรักษาสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมโครงการและช่วยสนับสนุนงบประมาณ



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved